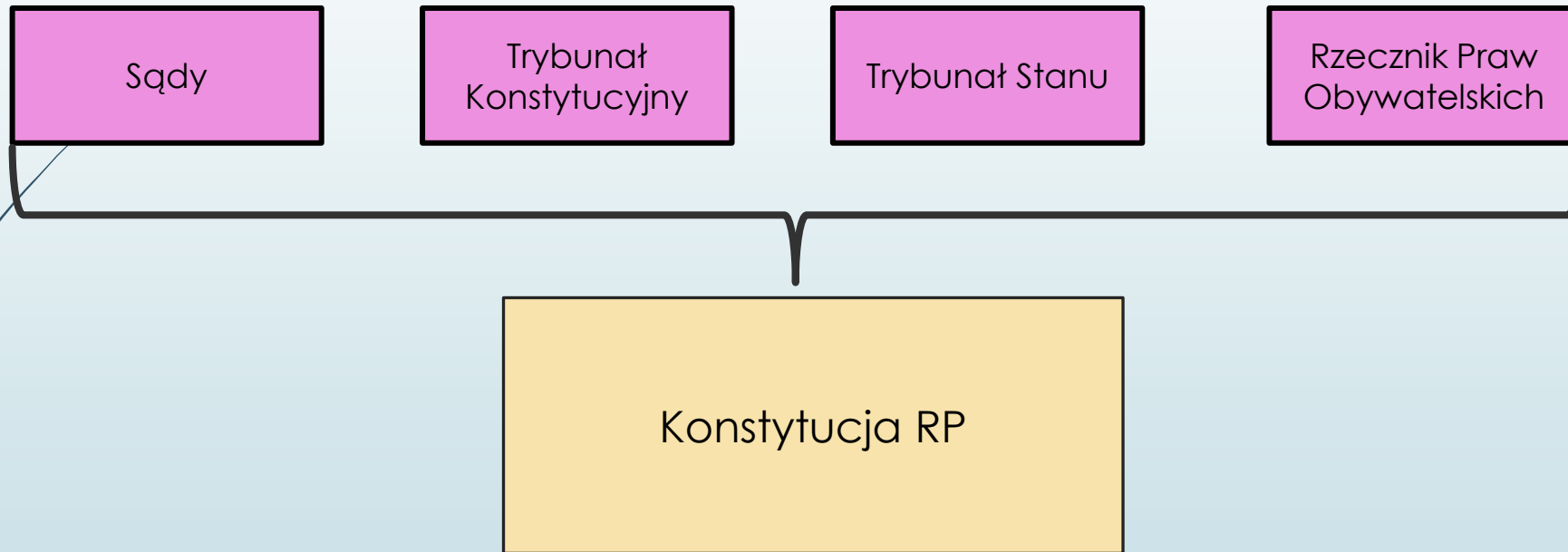




# Sądownictwo I

dr Janusz Roszkiewicz

# Instytucjonalne gwarancje ochrony praw człowieka w Polsce





# Środki ochrony praw i wolności

1. Droga sądowa
2. Skarga konstytucyjna do TK
3. Wniosek do RPO lub innych organów rzecznikowskich
4. Skarga do ETPC
5. Skargi do innych organów międzynarodowych



Sqdy

# Po co sądy?

Sądy w fachowy sposób rozstrzygają **spory międzyludzkie** na podstawie przepisów prawa.

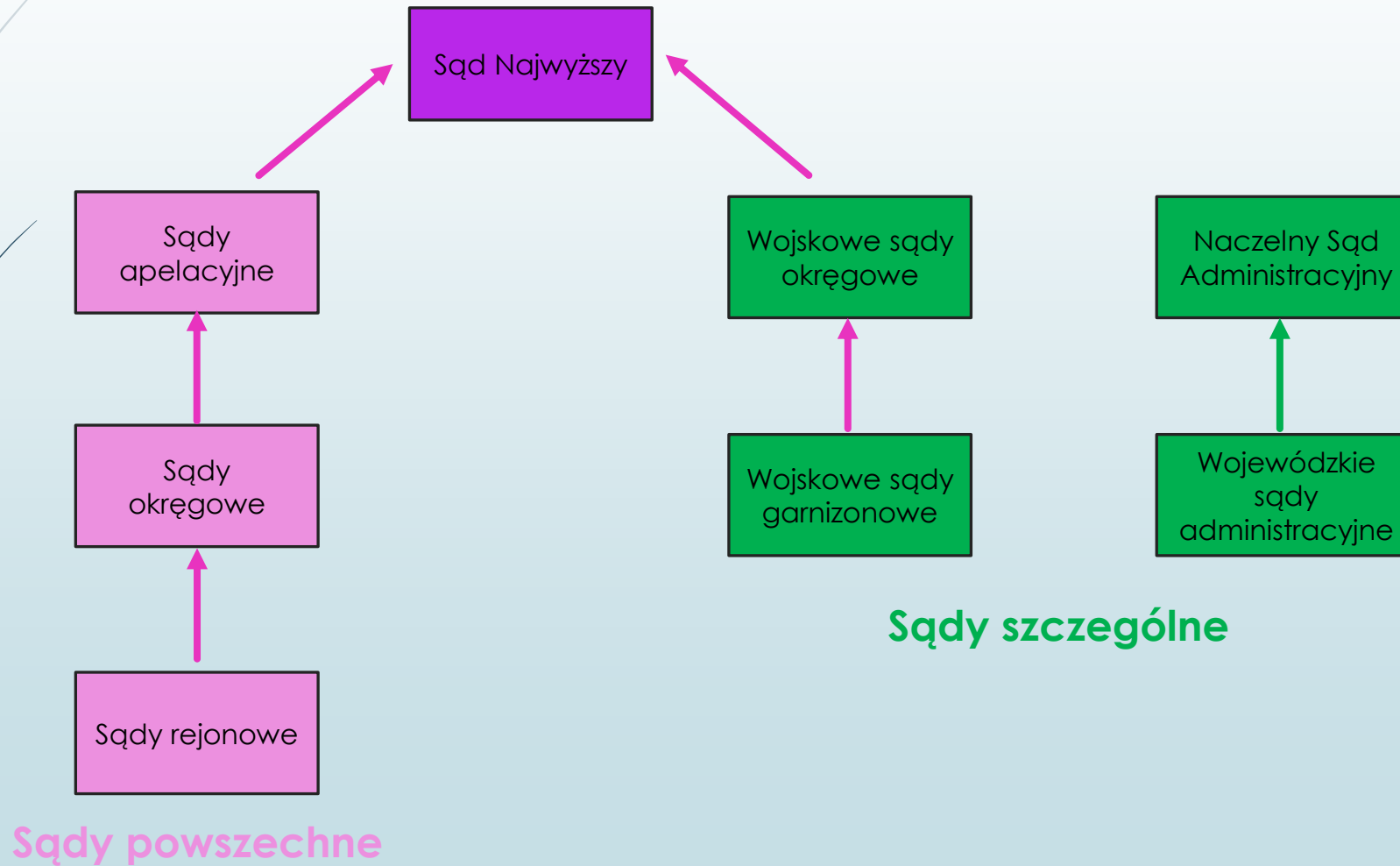


Spory o charakterze:

- cywilnym
- karnym
- sądowo-administracyjnym

Tylko sądy mogą rozstrzygać takie spory – posiadają one **monopol na sprawowanie wymiaru sprawiedliwości**.

# Podział sądownictwa

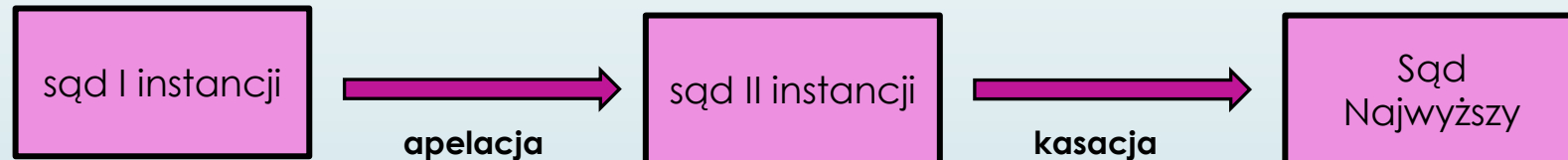


# Dwuinstancyjność w Polsce

**Postępowanie cywilne**



**Postępowanie karne**



**Postępowanie administracyjne**



# Ścieżki do zawodu sędziego

## ścieżka aplikacyjna

36 miesięcy  
aplikacji sądowej



36 miesięcy  
asesury

## ścieżki pozaaplikacyjne

Prokuratorzy z  
min. 3-letnim  
doświadczeniem

Radcowie  
prawni z min. 3-  
letnim  
doświadczeniem

Radcowie PGRP  
z min. 3-letnim  
doświadczeniem

Adwokaci z min.  
3-letnim  
doświadczeniem

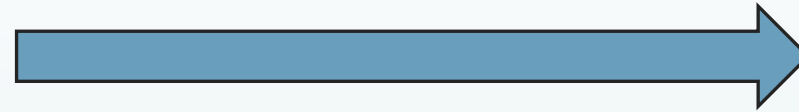
Notariusze z min.  
3-letnim  
doświadczeniem

Samodzielni  
pracownicy  
naukowi



# Powoływanie sędziów

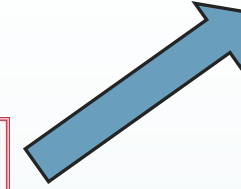
Krajowa Rada  
Sądownictwa



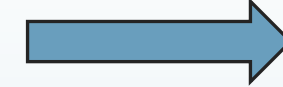
wniosek



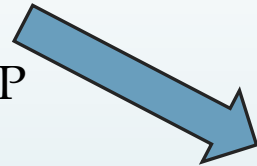
PREZYDENT RP



odmawia  
powołania



powołuje



„zamraża”  
kandydaturę

## Art. 179 Konstytucji RP

Sędziowie są powoływani przez Prezydenta Rzeczypospolitej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, **na czas nieoznaczony**.



Dlaczego nie na czas oznaczony?



Ponieważ jest to jedna z **gwarancji niezawisłości sędziowskiej**.

# Kontrowersje związane z wyborem sędziów



KRAJOWA RADA SĄDOWNICTWA

Skład określa art. 187 ust. 1 Konstytucji RP



I Prezes SN



MS



Prezes NSA



Przedstawiciel  
prezydenta



4 posłów wybranych przez Sejm



2 senatorów wybranych przez Senat



15 sędziów, ale... **wybranych przez kogo?**

**Demokratyzacja!**

W latach 1989-2018 wybierali sami **sędziowie**.

**Upolitycznienie!**

Od 2018 wybiera ich **Sejm**.



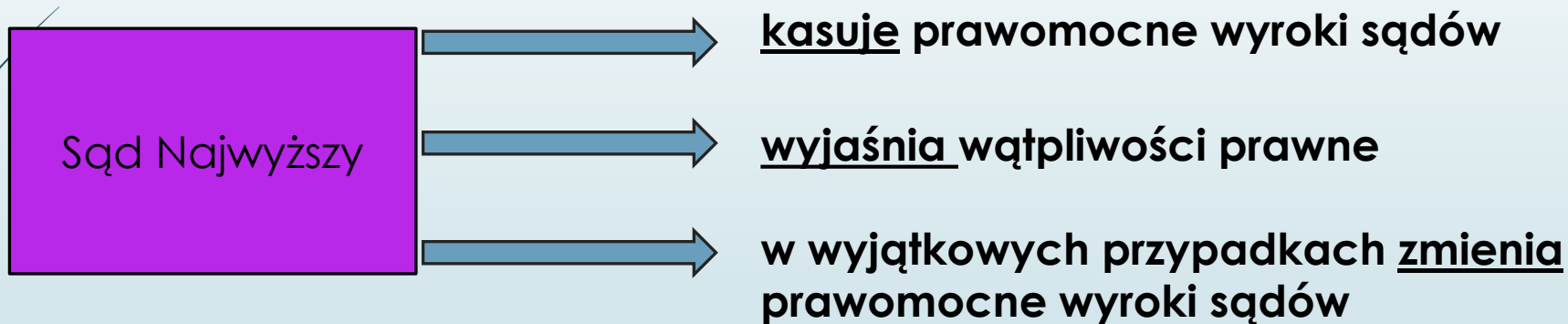
# Sąd Najwyższy



Fot. Marcin Obara /PAP

# Po co Sąd Najwyższy?

Sąd Najwyższy jest po to, aby sprawować **nadzór judykacyjny** nad orzecznictwem sądów powszechnych i wojskowych.



# Sąd Najwyższy

Sąd Najwyższy

Izba Cywilna

sędziowie + Prezes SN (szef Izby)

Izba Karna

sędziowie + Prezes SN (szef Izby)

Izba Pracy i  
Ubezpieczeń  
Społecznych

sędziowie + Prezes SN (szef Izby)

Izba Kontroli  
Nadzwyczajnej i  
Spraw Publicznych

sędziowie + ławnicy + Prezes SN (szef Izby)

Izba Dyscyplinarna

sędziowie + ławnicy + Prezes SN (szef Izby)

Pierwszy  
Prezes SN  
(6-letnia  
kadencja)

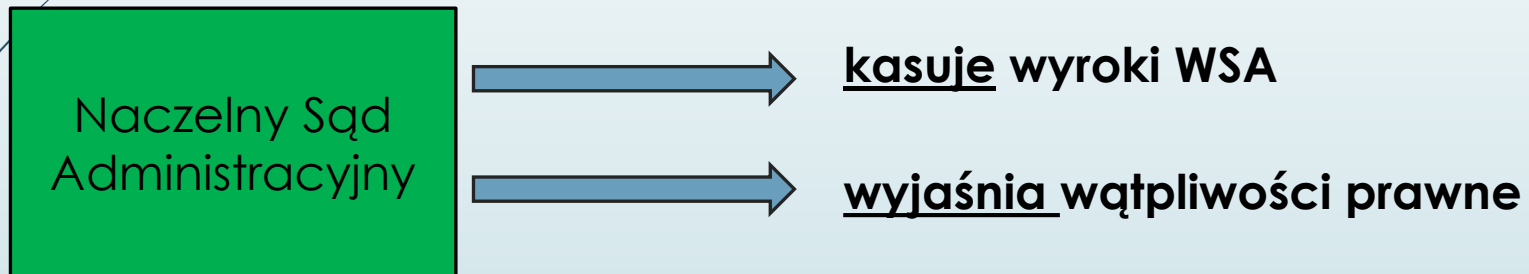


# Naczelny Sąd Administracyjny



# Po co Naczelny Sąd Administracyjny?

NSA, inaczej niż SN, jest **sądem II instancji** dla wojewódzkich sądów administracyjnych.



# Naczelny Sąd Administracyjny

Naczelny Sąd  
Administracyjny

Izba  
Ogólnoadministracyjna

sędziowie + Wiceprezes NSA

Izba Gospodarcza

sędziowie + Wiceprezes NSA

Izba Finansowa

sędziowie + Wiceprezes NSA

Prezes NSA  
(6-letnia  
kadencja)